

Megnyitották a közigazgatás-történeti kiállítást

A Csongrád megyei Múzeumok Igazgatósága és a megyei tanács vb szervezési és jogi osztályának rendezésében **közigazgatás-történeti kiállítás** nyílt tegnap délután Szegeden, a Móra Ferenc Múzeum kupolacsarnokában. Megnyitó beszédet dr. Perjesi László, a Csongrád megyei tanács elnöke mondott. Ott voltak a párt- és a tanács- és a társadalmi szervezetek képviselői is.

Az igazgatás minden államháztartás-szerveződéssel társadalomban szabályozója és egyben alakítója is az emberek életének, tükrözi a kor politikai, gazdasági és társadalmi helyzetét, valamint befolyásolja annak fejlődését — mondta egyebek között dr. Perjesi László. — Különösen így van ez a szocialista viszonyok között, ahol az állam gazdasági szervező, kulturális és nevelő funkciója kiteljesül, s egyre inkább azonosává válik a dolgozó nép érdekeivel. A szocialista államigazgatás a közösség szolgálatát jelenti.

A közigazgatás-történeti kiállítás célja a szocialista igazgatási munka bemutatása, annak értékelése, hogy a tanácsok legfőbb feladata a közösség szolgálata, a felelős szocialista társadalom építésének elősegítése. Ennek érdekében számíthatnak az állampolgárok segítségére, s az áldozatvállalását el is ismerik — állapította meg a megyei tanács elnöke.

A kiállítás október 31-ig tekinthető meg, délelőtt 10-től este 6 óráig.

sadalmi munkában kitűnt állampolgároknak. A gyűjtemény bemutatására jó alkalom Szeged felszabadulásának 35. évfordulójára rendezett ünnepségsorozat. Hiszen a város lakói is **tevékenyen közreműködnek a településfejlesztésben.**

Csongrád megyében is jelentős a társadalmi hozzájárulás. 1975-től mostanáig ezek értéke 600 millió forintot tett ki. Hasznos eredmények jellemzőek más megyékre is. Nem véletlen, hogy a kiállított tárgyak között szép számmal láthatók „Pro urbe” díjak, s olyan kitüntetések és elismerések, amelyeket az ország városai, községeiben a közösség érdekében végzett társadalmi munkáért adnak.

Megtalálhatók az évfordulókat megőrző emlékek, plakettek, amelyek egy-egy település életének sorsfordulóját felidézve hozzájárulnak a szocialista hazaszeretet érzésének elmélyítéséhez, hiszen az egészséges lokálpatriotizmusból a hazaszeretet is táplálkozik.

A közigazgatás-történeti kiállítás célja a szocialista igazgatási munka bemutatása, annak értékelése, hogy a tanácsok legfőbb feladata a közösség szolgálata, a felelős szocialista társadalom építésének elősegítése. Ennek érdekében számíthatnak az állampolgárok segítségére, s az áldozatvállalását el is ismerik — állapította meg a megyei tanács elnöke.

A kiállítás október 31-ig tekinthető meg, délelőtt 10-től este 6 óráig.

Új típusú tolóhajó

Az eddig gyártott típusoknál méreteiben jóval kisebb, de teljesítményében ugyanakkora tolóhajó prototípusa készült el rövidesen szovjet megrendelésre a Magyar Hajó- és Darugár Óbudai Gyáregységében. Jelenleg már a belső szerelési munkákra dolgoznak a szakemberek. Ez lesz az első olyan magyar gyártmányú tolóhajó, amely alkalmas a 4—5 év múlva elkészülő Duna-Rajna-Majna-csatornán való közlekedésre is, és áthaladhat az összekötött folyók zsiliprendszerén is.

Az MHD tolóhajójának legnagyobb vásárlója a Szovjetunió. A tolóhajók a nagy szibériai folyókra járnak. A kisebb méretű, de ugyanakkor kétezer lóerős típust a magyar és a szovjet mérnökök közösen tervezték, s a hajó műszaki paramétereit egyeztetették a Duna-Rajna-Majna-csatorna építői társaság szakembereivel is. A szovjet külkereskedelem eddig 10 ilyen új tolóhajót rendelt, valamennyit a Dunán alkalmazzák majd.

A tolóhajó prototípusát még e hónap végén gyári próbákra vetik alá, amelyeket szovjet áttevő bizottság is figyelemmel kísér. A gyár vezetői arra számítanak, hogy mivel a csatornahálózat elkészülte előtt több évvel, az első között jelenhetnek meg a piacon ezzel a tolóhajóval, rövidesen más érdekelt országok cégei és a magyar hajózás is rendel azokból.

Gépek és építkezések

Mérséklődtek ugyan a feszültségek a beruházási-építési piacon, de a kereslet és a kínálat még messze nincs egyensúlyban. Az optimista közgazdászok is csak reménytelen jósátsággal vigasztalnak bennünket, s az építőipar modernizálását, gépésztését, „iparosítását” sürgetik. S már az elején jegezzük meg, hogy az építőipar műszaki színvonalának gyors növelése aligha valósítható meg egyik nappal a másikra, mivel jelentős beruházásokat, tetemes pénzt (a forint mellett inkább dollárt és rubelt) igényel, a megfelelően kiképzett szakmunkásokról nem is szólva. A futam legfeljebb galopp lehet, és nem vágtat. A kérdés inkább az, hogy lehetőségeinkhez képest mennyire képesítjük építőiparunkat és a meglévő gépeket milyen hatásokon működöttük? Átböngésztem egy nemrégiben összeállított tanulmányt, amelyből kitűnik, hogy a szegedi és a megyei építőipari szervezetek az elmúlt évek folyamán jelentősen növelték gépparkjukat, de a gépek kihasználásának foka viszonylag alacsony.

1.

Egy bizonyos: az építőipari beruházásokban a gépek és gépi berendezések értéke, mint más tételé, hiszen az egész állóeszköz-állomány 1975 és 1978 között 15,5 százalékkal növekedett, a gépek és gépi berendezések értékének növekedése pedig mintegy kétszerese volt az összes állóeszközökének, s így az állóeszközök állományában a gépek és berendezések részesedése a korábbi 36,7 százalékról 41,4 százalékra emelkedett. De így is elmarad az országos átlagtól — jegyzik meg a statisztikusok, akik a tanulmányt készítették. Talán több következtetést lehet levonni a további adatokból: ugyanezen időszak alatt a kivitelező építőipar saját építési-szerelési munkáinak értéke folyóáron 33,9 százalékkal nőtt. Ha tehát azt vizsgáljuk, hogy miként javultak eredményeik, a gépek és gépi berendezések segítségével, túl sok jót nem mondhatunk, mert ha úgy számítjuk, hogy 100 forint — amelyet gépbe fektettünk — mekkora termelésnövekedést eredményezett, kiderül, hogy semmit, mivel az esztergálati gépiállomány mutató nem mozdult el az 1975-ös állapotoktól jelző helyéről. Viszont az tagadhatatlan, hogy javult a munka technikai felszereltsége, hiszen, ma már egy fizikai dolgozóra 50 ezer forint értékű gép vagy gépi berendezés jut, ami körülbelül

25—30 százalékkal több, mint három évvel ezelőtt.

Milyen gépekkel gyarapodtak a környezetünkben levő és dolgozó építőipari vállalatok, szövetkezetek? Válsárlásaik, gépbeszerzéseik elsősorban az élő munka csökkentését, a hatékonyság növelését és a minőség javítását célozták. Ezért gyarapították gépparkjukat alapvetően nagy termelékenységű berendezésekkel, komplex gépláncokkal, anyag-előkészítő képekkel. A legnagyobb építőipari vállalatunk, a DÉLÉP a beton-technológia komplex gépésztése érdekében nagy teljesítményű betonkeverőtelepet, betonszállító mixerkoscsikat és autós, illetve mobil betonszivattyúkat helyezett üzembe. A Közúti Építő Vállalat ugyancsak az elmúlt években vásárolt egy újabb nagy teljesítményű aszfaltbedolgozó gépláncot. S nem csupán a régi gépek kicseréléséről volt szó az építőiparban, hanem a gépek száma is gyarapodott. Öröndöcs, hogy legnagyobb mértékben — bár még messze elmaradva az igényektől — a szerelési és a befejezési munkák géppálmánya emelkedett.

Szembetűnő viszont az elmaradás az anyagmozgatás gépésztésében, pedig e területen nagyobb lehetőségek lennének, mint az építkezés más, finomabb és olykor csak kézi munkával megoldható vonalán. Egy nem is oly régi fölmérés szerint a megyei székhelyű építőipari szervezetekben a fizikai dolgozók közül körülbelül 2200 ember anyagmozgatással foglalkozik, s ezeknek közel nyolctizede kézzel, kézi szerszámmal dolgozik. Gépekre lehetne bízni sok olyan földadatot, amelyet jelenleg még kézzel végeznek. Az is igaz ugyanakkor, hogy gyakran okoz fejtörést a gépekhez értő szakemberek hiánya, bár a targoncák, s más anyagmozgató gépek, rakodók kezelését rövid idő alatt el lehet sajátítani házi tanfolyamokon is.

2.

Mikor ideális egy iparvállalat gépparkja? A szakemberek igen jól tudják, hogy akkor, ha sok az azonos típusú és tartós gép. A megyei építőipari szervezeteknél sajnos nem ilyenek a gépek, persze az országos helyzet sem különb. Elengedő egyetlen adat: a kivitelező építőipar géppálmánya több mint húsz országból került hozzánk. A legtöbb gépet használó DÉLÉP-nél a géppálmány mintegy harmadát kitevő 658 anyag-előkészítő és bedolgozó gép összesen 43, a 319 darab anyagmozgató gép pedig 37-féle típusú. Az ilyen összetétel és az importgépek magas aránya gyakran okoz nehézségeket az üzemeltetésben és a javításban. Gondoljunk csak a nehézkes anyagbeszerzésre, az alkatrészek krónikus hiányára, az alkatrész-raktározásra, a javítási munkák specializáltságára, s a javító-szerelő szakemberek hiányára. S bármennyire stabil, tartós is egy gép, előbb-utóbb tönkremegy, elavul. Az építőipari munkák egyébként is „eszik” a gépeket. Ha az úgynevezett amortizációt tekintjük mérvadónak, kide-

rül, hogy a megyei építőipar gépparkjának egyharmada már megejtette kenyerét. Természetesen vétek volna egyet is eldobni közülük, ha egyébként működnek.

Márpedig működnek a gépek, s a gépi munkák aránya örvendetesen javult a korábbi évekhez képest. Szépen nőtt a földmunka, a habarcskeverés, a betonburkolatú útpályák készítése és a közművezeték lefektetésének gépésztése, a gépi vakolás, valamint a meszelés és a festés géppel végzése. Persze újabb kérdés, hogy mennyivel javult a gépek kihasználása, hiszen az a hatékonyság növelésének egyik alapvető eszköze. E téren megintcsak a sajnós szót kell használni, mert a megyében levő építőipari gépek kihasználása viszonylag alacsony színvonalú, s e tekintetben az utóbbi esztendő sem hoztak említésre méltó javulást. A gépek kihasználásának kétféleképpen vizsgálhatnánk: egyik esetben a napi átlagos munkaidőt, a másik esetben a vállalat munkarendje szerinti idővesztést alapul. Az előbbi szerint építőipari gépeink kihasználtsági foka alig több, húsz százaléknál, s ennek alapvető oka, hogy az építőiparban az egy műszakos munkarend az általános, több műszakos üzemeltetés csak ritkán és esetenként fordul elő, s ha akad is ilyen, az legkevésbé érinti a gépeket. A DÉLÉP-nél például a panelszerelésnél levő toronydaruk egy része két műszakban üzemel, esetenként a cölöpverők, a résalapozók és a csőfektető géplánc működik napi 16 órát. A Közúti Üzemi Vállalatnál az aszfalttechnológiában alkalmazott gépek, gépsorok működnek olykor két vagy több műszakban.

A vállalat munkarendje szerinti időt sem használják ki 100 százalékosan a gépek, hanem csak 70—90 százalékos arányban. Ennek oka ugyancsak több minden lehet: a földmunkákat végző gépeknél, a cölöpverőknél sok időt elrabol a javítás. Az építkezéseknél közvetlen munkát végző gépeket olykor anaghiány, a munkaterület átadásának késése, a szállítóközlekedés hiánya, esetleg éppen gépkezelő szakember hiánya hátráltatja, de esetenként a munkaszervezés gyengesége is akadályozza a gépek jobb, teljesebb kihasználását. Nemigen foglalkoznak az építőipari szervezetek a gépek egymáshoz közeli kölcsönzésével, amely megoldás — ha megfelelően tudnak egyeztetni — előnyös lehetne mind a két félnek, és a népgazdaságnak is.

3.

Ezek után bármelyik építőipari vállalat szakembere visszakérdezhetne, hogyan lehetne javítani a meglévő állapotokon? Csakis úgy, ha kevesebb típust vásárolnak, a gépeket lehetőleg jobban kihasználják és igénybe veszik a kölcsönzés ma még alig elterjedt formáját. A legtöbb segítséget minden bizonnyal a javuló üzem- és munkaszervezés nyújthat. Az sem árt, ha olykor-olykor váltanak néhány barátit szót és kikísérlelték az alkalmazás módszereit.

Gazdag István

Kutatók és gyár együttműködése

Az ésszerű gyártmányfejlesztés megvalósítására összefogott a Magyar Tudományos Akadémia Műszaki Kémiai Kutató Intézete és a Budapesti Vegyipari Gépgyár. Képviselői ötéves együttműködési szerződést

írtak alá, amelynek értelmében 1980—85. között az akadémiai kutatóintézet lesz a gyártmányfejlesztés tudományos bázisa, javaslatokat ad a környezetvédelmi berendezések tervezéséhez és kikísérletezi az alkalmazás módszereit.

Szeged jövőjéről

Mától: beszélgetések a tanácskozási központokban

Ismét benépesülnek Szegeden a környéki, kerületi párt- és népfőhadparthelyiségek. Kinyílnak a tanácskozási központok kapui, és megkezdődhetnek a beszélgetések. **Ezúttal Szeged jövőjéről lesz szó. A városi tanács vb építési osztályának vezetői Szeged módosított általános rendezési tervét, a szabályozási terv főbb körvonalait ismertetik.** Mielőtt azonban néhány gondolatban e nagy kérdéskörre számot tartó kérdésről meditatálnánk, szólni kell a tanácskozási központok jelentőségéről is. A fórumok már nem ismeretlenek, több éves működésük során bizonyították célszerűségüket, életképességüket. Öt évvel ezelőtt, amikor megszülettek a tanácskozási központok, akkor a legfontosabb feladat az volt, hogy a választók és a tanácsot vezetői kapcsolata szorosodjon. Azóta már kiderült, hogy a közélet és a fóruma másra is alkalmas. Például jól szolgálja a demokrácia fejlesztését, s nyitottabbá teszi a várospolitikát is. A szegedi kezdeményezés az évek során bizonyított, szükség van olyan találkozóra, ahol a város, a különböző intézmények, vállalatok vezetői találkoznak a lakossággal, megbeszélnek a legsürgősebb teendőket.

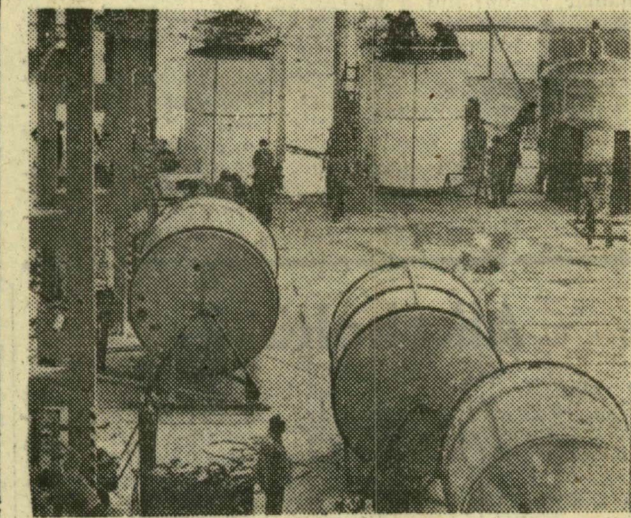
A tanácskozási központok folyamatos működését biztosítja, hogy programtervük két éve már beépült a tanács testület munkájába. Számos olyan kérdést vitatott meg a lakosság, mint például Szeged tömegközlekedési helyzete, vagy az IKV munkája, a Városgondnokság tevékenysége és a városi lakók ötleit, javaslatait a tanács felhasználja mindig. Az elmúlt években a tanácskozási központban ismertették a házkezelői szolgáltatásokról, a lakóházak rendjéről szóló

tanácsrendeletet, s mivel a lakosság egyre jobban igényelte, hogy a tanács vezetői, kereskedelmi és vendéglátóipari, valamint a szolgáltató vállalatok igazgatói is adjanak tájékoztatást egy-egy városrész örömeiről, gondjairól, így a kommunális, városellátási kérdések se maradtak el. Most Szeged jövője került a napirendre. A városi tanács ezt a témát júniusi ülésén vitatta meg és fogadta el. A tervezők, a tanács szakemberei 1990-ig, illetve az ezredfordulóig, és azt követően néhány évre dolgoztak ki Szeged általános rendezési tervét. A városrendezési terv már 1968-ban elkészült, de az elmúlt több mint egy évtized szükségessé tette, hogy a tervet felülvizsgálják, ha szükséges, változtassák, módosítsák. A terv meghatározza a fejlődés irányát, az ellátás mértékét, az élet újabb feltételeihez igazodva. Szeged fejlesztési tervét azért is figyelemre méltó, mert a város az öt kiemelt felsőfokú központ egyike, a dél-alföldi tervezési gazdasági körzet legjelentősebb ipari és kulturális központja.

A tanácskozási központba látogatók a következő napokban képet kapnak arról, hogy a városépítés útjai merre vezetnek. Nemcsak a lakásépítésről, régi házak szanálásáról esik szó, hanem az emberek azt is megtudhatják, mire számíthatnak a kereskedelemben, közlekedésben, hol és hogyan tölthetik el kellemesen pihenéssel szabad idejüket. A november 15-ig tartó tanácskozáson a rekonstrukció, az újabb városrészek építése mellett az előadók beszélnek a Tiszapart beépítéséről, a villamos, az autóbusz, trolibusz közlekedésének helyzetéről, a környezetvédelemről, a boltok-

ról, éttermekről, szakosított kereskedelmi ellátásról, az új városrészek központjában épülő szakszervezetekről, amely már a vonzáskörzét lakóinak igényeit is figyelembe veszi.

A szegedi tanács vb. építési osztályának vezetői szólnak a szabályozási terv apróbb részleteiről is, megismertetik a lakosságot a város ellátásának jövőjével, az alapvető szükségletek, víz, energia biztosításával. A tanácskozási központok heti programja: ma, kedden, október 16-án 17 órakor az új-szegedi MSZMP-székházban (Rózsa Ferenc sgt. 5.), s ugyancsak ma 17 órakor az MSZMP belvárosi alapszervezetében (Victor Hugo u. 5.) és október 19-én, pénteken 17 órakor a tarjáni párházban (Csongor tér) tanácskoznak.

Szovjet exportra is termel a Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szolgáltató Vállalat cserkúti gyára. A Pécs melletti üzem az FLGEP által exportált szajgyárhoz készítő kettős falú, hőszigetelt tejtartályokat. A tízezer literes tárolókból ötven darabot készítenek és szállítanak a Szovjetunióba a cserkúti MEZŐGÉP-ből az idén